

Na terenie naszego kraju żyje wiele gatunków ptaków. Wszyscy wiemy, że wiele z nich to ptaki pożyteczne, które są prawdziwymi pomocnikami rolników. Dlatego też należy się nimi opiekować, ochraniać je, pomagać w trudnych dla nich okresach, szczególnie zimą.

Nowoczesna gospodarka coraz bardziej zmniejsza ilość miejsc umożliwiających zagnieżdzenie się ptaków. Wycina się stare, dziuplaste drzewa, karczując tereny w pobliżu miast, by zdobyć wolną przestrzeń pod budownictwo; znikają stare domy z poddaszami, a nowoczesne budownictwo nie daje niemal żadnej możliwości dla zagnieżdżenia się ptakom.

Dlatego też, chcąc im dopomóc, należy stworzyć w sposób sztuczny miejsce, gdzie mogłyby się gnieździć. Jednym z najpopularniejszych sposobów takiej pomocy jest wywieszanie domków fachowo zwanych skrzynkami lęgowymi.

Najbardziej powszechny a zarazem bardzo łatwy do zbudowania jest do-

mek, którego model opracował doktor Jan Sokółowski (rys. 1). Nadaje się on dla wielu gatunków ptaków, ponieważ uwzględnia kilka różniących się wielkością typów.

Tutaj przedstawiamy z nich cztery:

Domki (skrzynki lęgowe) typu A, przeznaczone dla sikor, kowalików, rzadziej gnieźdzą się w nich pełzacze, krętogłowy, muchołówki żalobne, pleszki, dzięcioły małe.

Domki (skrzynki lęgowe) typu A1, różniące się od domków typu A mniejszym otworem wejściowym (który umożliwia gnieźdzenie się w domku między innymi wróblami), przeznaczone jedynie dla małych ptaków, przede wszystkim dla sikor, z wyjątkiem bogatki.

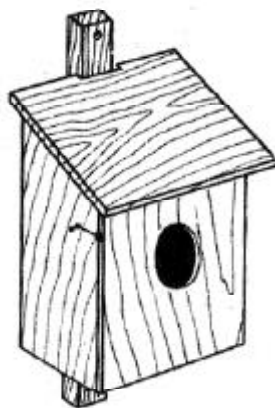
Domki (skrzynki lęgowe) typu B, uniwersalne, przeznaczone dla szpaków, dzięciołów pstrych, dużych i średnich, krętogłowych, kowalików.

Domki (skrzynki lęgowe) typu D odpowiednie dla ptaków dużych, a więc: dla dzięcioła zielonego i czarnego, gołębia siniaka, kraski, różnych gatunków sów, a nawet dla pustułki.

Przekrój domku dla ptaków pokazany jest na rys. 2. Wymiary domków różnego typu (w milimetrach) podane zostały w tabelce.

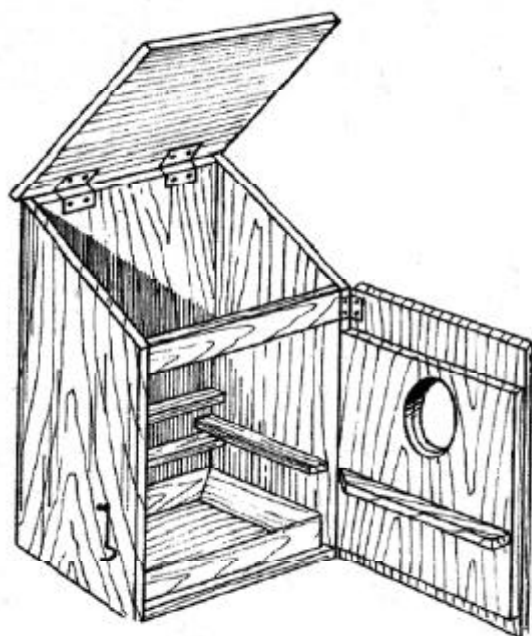
Do budowy domku użyjemy sklejki, najlepiej wodoodpornej.

Daszek należy wykonać ze sklejki grubości 4-6 mm, ścianki boczne i ściankę przednią z wyciętym otworem wło-

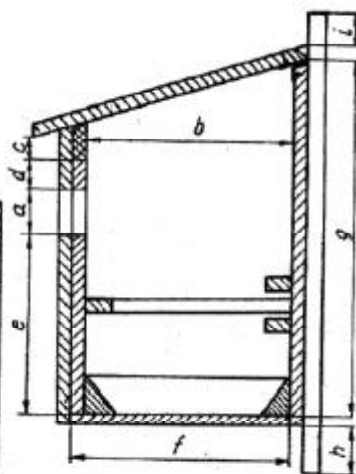

Rys. 1

Typ domku	a	b	c	d	e	f	g	h	i
A	33	110	30	20	150	130	250	90	100
A1	27	110	30	20	150	130	250	90	100
B	47	130	35	20	200	150	320	90	100
D	85	170	35	25	276	195	445	100	100

Rys. 3.

Rys. 2.

towym — ze sklejki grubości 6—10 mm. Do łączenia poszczególnych elementów użyjemy kleju kazeinowego, a następnie po jego wyschnięciu połączenia wzmocnimy gwoździkami.

Ponieważ wewnątrz domku musi być kontrolowane i czyszczone (oczywiście po wyprowadzeniu lęgu przez ptaki), ścianki przedniej nie łączymy trwale z resztą konstrukcji. Zamocujemy ją na zawiasach i zabezpieczymy haczykiem przed przypadkowym otwarciem (rys. 3). Również daszek tworzący okap nad otworem wejściowym zamocujemy na zawiasach, aby w razie potrzeby można było go otwierać. Ponieważ domek musi być suchy i ciepły, więc od zewnątrz pomalujemy go bezbarwnym lakierem olejnym. Lakier ten ponadto zapobiegnie wypaczaniu się sklejki.

Wewnątrz domku na jego ścianach bocznych i tylnej przykleimy drewniane listewki o przekroju 10×20 mm, które

ułatwią ptakom wchodzenie i wychodzenie z domku. Również na dnie domku przykleimy listewki o przekroju trójkątnym, zaokrąglające dno i upodabniające je do dna dziupli, co ułatwia ptakom zakładanie gniazda.

Natomiast do tylnej ścianki domku, na jej zewnętrznej stronie, przybijemy gwoździkami grubszą listwę (o przekroju 20×30 mm), która umożliwi zamocowanie domku wkrętami do drewna na ramie okiennej, na balkonie czy na grubej żerdzi wkopanej w ziemię.

Mocując domek na gałęzi drzewa czy na jego pniu nie wolno do tego celu używać gwoździ czy wkrętów, aby nie kałeczyć rośliny. W takim wypadku domek należy zawiesić na mocnych, płóciennych lub skórzanym opaskach zaciskanych na gałęzi i zapinanych na sprzączkę jak zwykły pasek.

Mieczysław Kostrzewa